

16. ÉVFOLYAM 1. SZÁM
2019. ÁPRILIS 19.

VASI MÉRNÖK

TER

ÚJ KEZDET, ÖTLETBÖRZÉVEL

Nádor István

Kedves Mérnöktársaim!
A tény: kettéválik a vasi mérnökök és építészek újsága. A TÉR tulajdonképpen már eddig is „2 in 1” volt, hiszen volt 24 oldalas mérnökszám TÉR, mérnök és építész tartalommal digitális megjelenésben. Mellette volt egy kvázi másik TÉR, 12 oldalban, csak építész tartalommal, nyomtatva. Ez a forma most megszűnik, az újságok önállósulnak.

Mérnökök és építészek közös szakmai programja a Haladás-bejárás

Ezután a két tartalom újságként is elválik, marad a TÉR, az építész kollégák tere, mi mérnökök „újságilag” egy új térbe helyezük magunkat. Persze remélem, a közös érdeklődésre számot tartó cikkek esetében az átjárás lehetősége megmarad a terek között. Hiszem, hogy az együttműködés milyensége nem a formalitásokon múlik, hanem a nyitottságon, a szándékon. Ennek jó és pozitív példája volt a két kamara januári közös szakmai programja

a Haladás Sportkomplexumban. Bízom benne, hogy lesz folytatása. Az újság érték, ezért mindenképpen megmarad, de a mérnökök továbbra is digitális újságjának szeretnénk egy, új „mérnökösobb” címet is adni. Ennek megtalálására hirdetünk most ötletbörzét. Kérem tagjainkat, akinek van ötlete egy jó újságcímről, 2019. június 15-ig küldje el azt kamaránk e-mail címére! A javaslatokról, az új címről majd szerkesztőbizottságunk dönt.

Ösztönzésére a legjobb „ajánlattevőnek” felajánlunk két darab, ingyenes belépőt a 2020. évi „Vasi Mérnökbál 5.0” rendezvényünkre. Várjuk a javaslatokat! Bármilyen struktúrájú és nevű mérnök újság tartalmas és színvonalas megjelenéséhez egy dolog elengedhetetlen: a mérnökök cikkírói munkája, s ezzel nem állunk jól! Nosza, hajrá cikkíró mérnökök! Mostani, még régi szerkezetű és majdani új struktúrájú újságunkhoz jó olvasást kívánok!

2020-ban már az ötödik vasi mérnökbált rendezzük

EZ TÖRTÉNT
BÁLOK 4-5

6-7 PORTRÉ
GYARMATI MIHÁLY

PORTRÉ
NAGYPÁL TIBOR 8-9

10-11 PORTRÉ
PUP JENŐ

PORTRÉ
SZIMANDEL DEZSŐ 12-13

14-15 EZ TÖRTÉNT
A HALADÁS SPORTKOMPLEXUM BEJÁRÁSA

EZ TÖRTÉNT
JUBILÁLÓ EGYESÜLET ÉS KONFERENCIA 16-17

18-19 AHOL ÉLÜNK
KŐSZEGI BORVIDÉK

HÁZUNK TÁJA
A NYUGAT VIZEI: ELSŐ LAPSZÁM 20-21

22-23 HÁZUNK TÁJA
ZÖLDINFRASTRUKTÚRA FÜZETEK

BÁL SZUPERMÉRNÖKKEL

Gombás Mónika

A Vasi Mérnökbál 4.0 rangos eseményének ahogy az már megszokott, ezúttal is a Weöres Sándor Színház Krúdy Klubja adott otthont február 2-án.

A 2019. évi kitüntetett mérnökök

Partihangulat a színházi aulában

A szupermérnökök bevonulása

gépészmérnök és Horváth Gyula Vladimir villamosmérnök. A tánchoz a Galaxy Táncczenekar szolgáltatta a ritmust az aulában csaknem hajnali 4-ig.

A jótékonyági bálon Kálmánchelyi Zoltán grafikáit – a szupermérnököket –, továbbá Veres Gábor szobrászművész alkotását, a színház névadóját ábrázoló bronz plakettet elárverezték, a befolyt, közel 400 ezer forintot az Esőemberke Alapítvány kapta.

A szupermérnökök alkotójukkal, Kálmánchelyi Zoltánnal

ÉPÍTÉSZEK BÁLOZTAK KŐSZEGEN

Gombás Mónika

A hagyományokhoz híven, déltől délig tartott február 23-án és másnap a Vas Megyei Műszaki Bál a néhány éve megszokott, kedvelt helyszínen, a kőszegi Hotel Írottakban. 2019-ben immáron 36. alkalommal találkoztak fehér asztal mellett az építészek, s vendégeik.

A kétnapos esemény városnézéssel kezdődött, a bálózók az alpesi település építészeti, táji és gasztronómiai értékeivel ismerkedhettek, a hivatalos

program a Vasi Építészeti Biennálé 2018 kőszegi bemutatkozásával startolt. A nyitótánc, a köszöntő, a svédasztalos vacsora elfogyasztása után az állandó

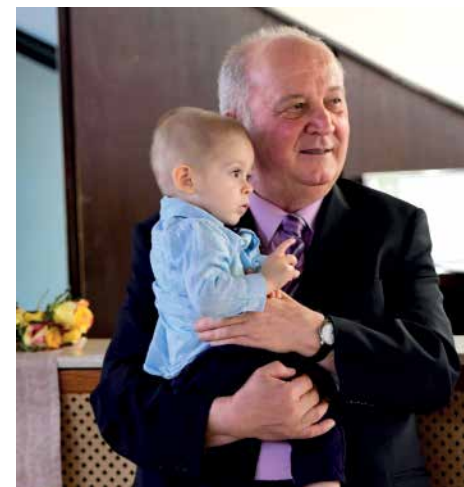
fellépő, a Cabo Wabo Party Band zenélt hajnalig. Idén az Ataru Taiko japán dobegyüttes is szórakoztatta a közönséget.

Diktálták a ritmust a japán dobegyüttes dobosai

A titkár, mindenhol titkár: Pintér Rudolf vezette le a tombolahúzást

Nem lehet elég korán kezdeni: a bál legapróbb vendége

Alaptevékenység a tánc

„MINDIG A RACIONALITÁS ELVE VEZÉRELT”

Kiemelkedő Mérnöki Munkáért díjat kapott Gyarmati Mihály

Gombás Mónika

A Vasiterv legendás mérnöki műhelyében pallérozódott, majd saját vállalkozásában épületgépészeti tervezéssel, kivitelezéssel és üzemeltetéssel is foglalkozott. Az újdonságok iránti fogékonysága révén alapos ismerője lett a megújuló energiákra épülő technológiáknak. Ugyanakkor a mai napig kézzel rajzol. Nem csak szakmai munkáját végezte mindig magas színvonalon, de közéleti szerepvállalásában is a közösség iránti felelősségérzete és tenni akarása vezérelte. Megelégedéssel tekint vissza közel fél évszázados pályájára, és folytatja, amíg hasznos tud lenni.

Egyértelmű volt, hogy gépészmérnöki hivatást választ?

Édesapám is gépészmérnök volt, 1941-ben végzett a műegyetemen. Jómagam a győri gépipari technikumba jártam, a vagongyárban technikusként dolgoztam, majd 1971-ben diplomáztam, később a távhő- és fűtésttechnikai szakmérnöki képzést is elvégeztem. Lassan ötven éve vagyok a pályán. Példaképeim az oktatóim voltak, illetve kollégáim a Vasitervnél, akik bevezettek a szakma rejtelseibe. Nagyon jó mérnöki csapat volt, minden szakmának adtak gyakorlati iskolát.

Milyen megbízásokra emlékszik vissza szívesen?

Kipróbáltam a tervezést, a kivitelezést és az üzemeltetést is. Mindegyik területen megtaláltam

az alkotás lehetőségét. Jó, ha saját maga kivitelezheti az ember, amit tervezett, és még jobb, ha üzemeltetheti. Köszen a városgazdálkodásnál távhő- és strandüzemeltetéssel foglalkoztam, műszaki vezető voltam 300 munkatárssal. 1991-től hat évet Ausztriában dolgoztam tűzvédelmi berendezések kivitelezőjeként, majd Csehországban folytattam még egy évig. 1997-től van saját tervező vállalkozásom építész feleségemmel közösen. Bölcsődék, rendelőintézetek, iskolák alkotói voltunk együtt, és több műemlék épület rekonstrukciójában részt vettünk. Dolgoztam az Audinak, foglalkoztam aprítéktüzelési berendezések létesítésével, tervezésével, 1997-től 2004-ig pedig a büki Nestlé gyár több épületének mi voltunk az épületgépészeti kivitelezői.

Örültem, hogy ebben részt vehettem. A sárvári Erdészeti Tudományos Intézetnek faapríték üzemét csináltunk, teljes vertikumát az öntözéstől a növények begyűjtésén és aprításán át a gázüzem kiváltásáig. Ez is komoly, szép feladat volt. 2005 óta nyugdíjas vagyok. Mérnökstanári diplomámat sosem használtam, de a Szent István Egyetemen konzulensként dolgozom energetikai, különösen környezetvédelemmel foglalkozó diplomamunkáknál. Ennek kapcsán beleástam magam a megújuló energiák témakörébe. A jövő a fotovoltatikus napelemek telepítésében rejlik, hőszivattyúkkal kombinálva pillanatnyilag ez a hatékony energiafelhasználás jó lehetősége. Érdekes, hogy Sárváron, a fent említett intézet épületeiben előbb a széntüzelést olajra, majd gázra, végül aprítéktüzelési technológiára alakítottuk át, mindegyiket én terveztem az adott kor elvárásainak megfelelően.

Milyen hitvallást követett a munkája során?

A fő elvem mindig a racionalitás volt. Úgy gondoltam, meg kell ismerni a megbízót, és a lehető legoptimálisabb megoldás felé terelni. Mindig szem előtt tartottam, hogy ne valósuljanak meg olyan dolgok, amelyek nem a beruházó javát

Gyarmati Mihály

Tolnay Sándor Általános Iskola, Gyöngyösfalu, 2008

szolgálják. A kivitelezésnél pedig a munkavédelem, a balesetmentesség volt a fő törekvésem. Úgy érzem, nem vallottam kudarcot a hivatásomban, szakmai és gazdasági területen is szerencsésen alakultak a dolgaim. Megelégedve tekintek vissza a pályámra, mindhárom vonalon megharcoltam a magamért, és amíg hasznos tudok lenni, tovább dolgozom. Elsősorban gázszerelés-tervezéssel, műszaki vezetéssel és szellőzőberendezések tervezésével foglalkozom, a feleségem segít a dokumentálásban, felmérésekben. Nagyon sok a megbízás, a felfokozott építőipari tevékenység minden szakmának bőven ad feladatot. Különösen nagy az érdeklődés az új technológiák iránt, a megújuló energiák, napelemek, hőszivattyú, aprítéktüzelés, felületfűtések vonalán, de ezt már műveljék a fiatalok! Ez a díj nagy elismerés nekem, köszönöm dr. Id-rányi Zsolt-nak, a kamarai Épületgépészeti Szakcsoport vezetőjének, és a mérnök kollégáknak is, akikkel együtt dolgozhattam.

Mivel tölti a szabadidejét?

Szeretünk utazni, minden évben elmegyünk egy hétre határon túli területre, Erdélybe, Felvidékre, Délvidékre. Négy gyermekem van, s bár

egyikük sem folytatta a szakmát, jó egzisztenciájuk van, és ez elégedettséggel tölt el. Hét unokám bőven ad feladatot és sok örömet is. Vasárnaponként tizenötven ülök körbe az ebédlőasztalt a gyöngyösfalui házban, a mama kosztjára

mindenki szívesen jön. Beszélgetünk, az unokák kérdegetnek, átadjuk az élettapasztalatot, a tanulságokat. Érdeklődnek a gyökereikről, hogy honnan jöttek, családi fotókat nézegetünk, és én elmesélem nekik, amire még emlékszem.

A sárvári Erdészeti Tudományos Intézet apríték tüzelés berendezései, 2009

„A CSAPATMUNKÁBAN REJLIK AZ ERŐ”

Különleges esztendő az idei: 30 éve a pályán

Gombás Mónika

Lehengerlően lendületes, és ez nem kizárólag a reggeli kávénak köszönhető, a személyiségéből fakad. Lelkesen beszél a munkájáról, amiben úgy érzi, kiteljesedhetett, a családjáról, amely a támogató háttérrel adja neki, a kollégákról, akik segítik őt a feladatok megvalósításában, és a sportról, zenéről, rajzolásról, ami a kikapcsolódást jelenti. Tudja, hogy a munka nem minden, de büszke a sikereire és az újításokra való fogékonyságára is. Ismerjük meg Nagypál Tibort, aki nemrég vehette át a Kiemelkedő Mérnöki Munkáért díjat.

Családi hagyomány nálunk a mérnöki pálya, édesapám is az volt, a bátyám is, beleszülettünk. Soha nem akartam mást csinálni – szögezi le rögtön az elején Nagypál Tibor villamosmérnök, aki számára különleges esztendő az idei: harminc éve kezdte a szakmát, akkor költözött Szombathelyre, és feleségével a harmincadik házassági évfordulójukat is most ünnepelhetik. – A MÁV-nál indult a pályám, a céget 1993-ban alapítottam, azóta vállalkozó vagyok. Mindig csapatban dolgoztam, mások segítségével éltem, ebbe bele kell érteni a családot, a feleségemet, a kollégákat, akik biztattak, munkát adtak. Mindig voltak emberek, akikre számíthattam, egyfajta mérnök közösségként működünk. Érzem, hogy bizalommal vannak irántam, és törekszem rá, hogy ezt ne veszítsem el. Olyan, mintha úsznék egy nagy vízben, és ha elfáradok, a többiek emelnek rajtam.

Mely munkáira büszke leginkább?

Az ezredforduló környékén történt egy változás: addig gyakran az asztalfióknak készültek a

tervek, sok közülük nem is valósult meg, 2000 után azonban jellemző lett, hogy amit tervezünk, az el is készült szinte azonnal. Ez által több a sikerélmény, ami inspiráló. Említhetném a fürdő beruházásokat (Szentgotthárd, Körmen, Szombathely, Nyíregyháza), a Haladás Sportkomplexumot, vagy a WizzAir szimulációs csarnokát. Ezekre különösen büszke vagyok. Jó érzés elmenni egy létesítmény mellett, és rámutatni, hogy igen, ezt is én terveztem. Mindig próbáltam a megrendelői elvárásoknak és a magas műszaki színvonalnak megfelelni. Úgy tűnik, eddig sikerült, hiszen folyamatosan hívnak.

Mennyire tudta, akarta követni a szakma útjait az elmúlt harminc évben?

Az én szakmám rendkívül eleven, állandóan változnak az előírások, folyamatosan fejlődik a technológia, és ehhez alkalmazkodni kell, szinte hónapról hónapra. Nem mondhatom azt egy megrendelőnek, hogy nem ismerem a rendszert, amit alkalmazni szeretne. Jönnek az

Nagypál Tibor

okos házak, az elektromos autók, bele vagyunk kényszerítve az állandó tanulásba, és ez jó dolog. Mi, mérnökök részei, alakítói vagyunk a 21. századnak. Például egy nagy beruházáshoz úgy megyek ki, hogy felszerelkezem 360 fokos fényképezőgéppel, online vagyok, így az ott készült képek percek alatt a szerverünkre kerülnek, és a kollégák számára hozzáférhetőek. Rengeteg helyen készítettem fotókat, emiatt például Google idegenvezető is vagyok. Sokré-

tű a szakmánk, igyekszem átlátni, a részfeladatokra pedig ott vannak a kollégák. Jómagam a villámvédelem specialistája vagyok. Mi hoztuk létre az első töltőállomást a megyében elektromos autók részére. Más kérdés, hogy három évbe telt, mire az online mobil fizetési rendszert a hazai bankrendszeren keresztül vittük, ez idő alatt pedig utolért minket a konkurencia, akikkel nem tudunk versenyezni. De nem éltük meg kudarcént, mert ez csak egy részterület, amivel foglalkozunk.

Tanított a műszaki egyetemen és a Hefele-iskolában is. Miért hagyott fel az oktatói munkával?

Akkor vállaltam tanítást, amikor kevesebb tervezési feladat volt, és nagyon szerettem. Jól eső érzés volt átadni a tudást, lekövetni az arcokon, hogy ki érti, ki nem. Hiányzik az oktatói munka, de az új kihívások mindig a piacon jelennek meg, és nekem erre a pörgésre van szükségem. Ha úgy vesszük, az oktatói tevékenységet most nem a katedrán, hanem a cégemben végzem, ahol a fiatalok hozzák a frissülést, a lendületet. Bátorítom őket, igyekszem felkarolni őket, megmutatni nekik, hogy szép ez a hivatás, sikeresek lehetnek benne, és meg tudják valósítani önmagukat.

Mi a hitvallása a cégvezetésben?

A sikert nem anyagiakban mérem, nincs státuszszimbólumnak számító autóm, nekem ez nem fontos. Vallom, hogy a sikert meg kell osztani másokkal, ahogy a kudarcot is, és a visszajelzésekből tudom, hogy jó, amit csinálok. Ez a díj is rendkívül jól esett, sokan gratuláltak. Cégvezetőként elhatároztam, nem esem abba a hibába, hogy feleslegesen stresszeljük egymást a kollégákkal. A napnak van egy vége, ehhez tartjuk is magunkat. Kell a szabadidő, a pihenés. Szeretek futni, utazni, gyerekkorom óta szívesen rajzolok, készítek grafikákat, akvarelleket. Tanultam zongorázni, és a gyerekeim is játszanak hangszereken. Ha együtt van a család, és valaki a zongoránál játszik, elkezdődik egyfajta vibrálás. Ha nem lenne a zene, nem lennének az, aki. Mérnökként is sok mindent másképp látok, mint a kollégáim, talán amiatt is, hogy a művészeti vonal nálam nagyon erőteljesen jelen van.

Haladás Sportkomplexum

Ebben a csarnokban képzik a WizzAir-pilótákat

Az első E-tank

Mjus World, Körmen

Aquarius Élményfürdő, Nyíregyháza

WizzAir szimulációs csarnok

Szentgotthárdi termálfürdő

Mjus World, Körmen

„FELKÉSZÜLTNEK LENNI, EZ A LEGFONTOSABB”

Tározókról, szlovén kapcsolatról és „A Cégről” Pup Jenővel

Gombás Mónika

Egész pályafutását egyetlen munkahelyen, a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóságon töltötte. Az árvízi tározók állnak legközelebb a szívéhez, műszaki ellenőrként jó néhányat végigkísért a tervezéstől a megvalósításig. Árvízi védekezésben dolgozott műszaki irányítóként több helyen is. Nyugdíjasként sem tud elszakadni hivatásától, jelenleg a dozmati tározó kivitelezési munkáit felügyeli. A Vas Megyei Mérnöki Kamara nemrégiben Kiemelkedő Mérnöki Munkáért díjban részesítette, amelyet tíz nappal a hetvenedik születésnapja előtt vehetett át.

Hogyan került mérnöki pályára?

Nyolcadikos korom óta minden nyáron dolgoztam, többek között ismeretség révén a vízügyi igazgatóságnál figuránsként. Ez is inspirált, illetve a nővérem példája, aki matematikatanárnak készült. Jobb ötlet híján úgy gondoltam, ez a pálya nekem is megfelel. Aztán egyszer meglátogatott minket édesapám egyik barátja, és megkérdezte, hová jelentkezem. Amikor elmondtam a terveimet, ő annyit jegyzett meg: a férfi orvos, jogász vagy mérnök legyen. Ez hatott rám, így jelöltem meg a műszaki egyetemet. 1973-ban végeztem, és attól kezdve a vízügyi igazgatóságon dolgoztam 2011-ig, akkor mentem nyugdíjba.

Üzemben a Kebele tározó

Kerka tározó

Kerka tározó

38 év egy munkahelyen, ez ma már nem divat...

Valóban nem, pedig vannak előnyei is. Ebben a munkában a területismeret rengeteget jelent. A fiataloknak szoktam mondani, hogy csak egy picivel kell többet tudni az adott faluról, térségről, mint az, aki ott él. Gyakorlatilag ugyanazon a széken is ülhettem volna végig, ha nem változott volna az igazgatóság jogköre, tevékenysége. Többnyire vízrendezéssel foglalkoztam, leginkább Zala megye déli részét, a Mura bal parti vízgyűjtőjét ismerem. Rendkívül szép vidék, dombok veszik körül, ez által több a megoldandó vízügyi probléma is. Eleinte idősebb kollégák segítségével ismerkedtem a területtel, néhány év múlva jöttek a kihívások. Szerencse is kellett hozzá, hogy az állam pénzt adjon egy-egy nagyobb projektre. Az igazi kedvenceim az árvíztározók, már az előkészítésük is élvezet, nagyon jó érzés látni, ahogy megindul a folyamat, és a végén megvalósulnak a tervek, hát még ha jól is működik a létesítmény! A legelső nagy feladat a Kerka tározó volt, nem messze Vas megye határáról, Alsósőzenterzsébet térségében. Tízta magyar forrásból sikerült megvalósítani mint kormányzati beruházás. Egy eldugott térséget tett ismertté. Több községet véd a nagy árvizektől, az anyaggyerőhely rekultivációja horgászsparadicsomot varázsolta a megyehatárra. A Kebele tározó érdekessége az, hogy szlovén területet véd, de magyar oldalon épült meg. A többéves munka során baráti viszony alakult ki a szlovén partnerekkel, bonyolult, hosszadalmas munka volt. Büszke vagyok rá, hogy sikerült jól megvalósítani. Védi Hetés térségét a szlovén területeken túl. Sokáig vártunk a lukácsbázi tározóra, már 1973-ban készültek erre vonatkozó

Pup Jenő

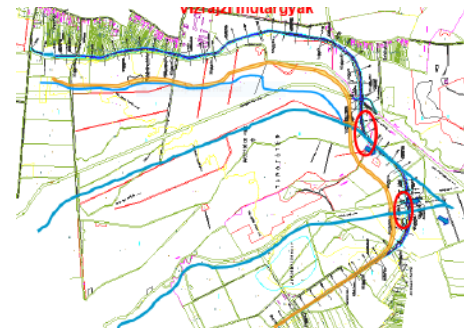
tervek. Amikor megépült, már csak egy hely maradt, ahol a villámárvíz elérheti Szombathelyt, az Arany-patakon keresztül. Dozmat alatt találtunk igazán alkalmas helyet egy 1,1 millió m³-es tározó létesítésére. Örülök, hogy ebben a munkában is részt vehetek.

Pedig már nyolc éve nyugdíjas, akár pihenhetne is...

Amikor nyugdíjba mentem, megkerestek a WESTBER Mérnöki Irodától, hogy vállaltam műszaki ellenőrzést a Fertő-tó áramlásjavító kotrásánál. Aztán sorra jöttek a feladatok, és mindegyik érdekes volt, hát elvállaltam. Egy megbízásra jelentkeztem, valahogy mégsem tudtam kikopni belőle. Így kerültem a dozmati tározóhoz is. Mindig azt tartottam a legfontosabbnak, hogy felkészült legyek. Készen álljak

Kerka tározó 1,2 km hosszú völgyzáró gáttal

A Kebele tározó 2,83 millió m³ vizet képes visszatartani

Kerka tározó horgászsparadicsom

Téli táj Alsósőzenterzsébeten

akár arra a feladatra is, ami még nincs, de várható, hogy lesz. Szerettem a munkahelyemet, szinte hazajártam oda. Megnyugtató volt bemenni „A Céghöz”, én csak így hívtam. A feleségemnek köszönöm, hogy megértette, mennyire szeretem a munkámat, és hagyta, hogy szabadon csináljam. Igyekszem ezt viszonzni. A fiam is mérnök lett, pedig nem befolyásoltam, meg is lepott, hogy ezt választotta. Tudatosan alakítja magát, nem szorol a segítségemre. A mun-

ka tölti ki az időm nagy részét, mindig talállok magamnak tennivalót. Minden hétfőn a feleségem édesanyjának falusi házában tevékenykedem, ez a kemény fizikai munka tart fiatalon.

Hogyan fogadta a díjat?

Korábban a Kebele és a Kerka tározóért miniszteri elismerő oklevelet kaptam, nyugdíj előtt pedig Sajó Elemér-díjat vehettem át a szlovén kapcsolatokért. Azt gondoltam, már megkaptam az elismeréseket a munkámért, így – már

nyugdíjasként – meglepett ez a díj, de nagyon jól esett. Megtiszteltetés a szakmabeliektől elismerést kapni, de az is szívmengető, amikor kimegyek egy tározóhoz körülnézni, és találkozom a helybeliekkel. Jó érzés, hogy szívélyesen fogadnak, emlékeznek rám. Öröm, ha minden rendben működik, és az építkezéssel jót cselekedtünk. Ilyenkor szokták mondani, hogy a tározóhoz amúgy tilos autóval behajtani, de a Jenőnek lehet...

Kebele tározó

A dozmati tározó műtárgya

Amikor a 200 hektárt elárasztja az olvadás

„DOLGOZNI CSAK PONTOSAN, SZÉPEN...”

Beszélgetés a Bodányi Ödön-díjas Szimandel Dezsővel

Gombás Mónika

Negyven év áll mögötte a vízépítő mérnöki pályán, amelynek felét a Vasivíz elődjénél, a többi a vízügyi igazgatóságnál töltötte. Rajongással beszél fő művéről, a Kis-Balatonról – az ottani vízvédelmi rendszer kiépítésén dolgozott 15 éven át, és a szakmai kihívások teljesítése közepette meg is szerette a térséget. Hosszú, tartalmas pályafutását, szerteágazó tevékenységét a Vas Megyei Mérnöki Kamara nemrégiben Bodányi Ödön-díjjal ismerte el.

lítottágú voltam, matematika-fizika tagozatos középiskolai osztályba jártam, majd a Budapesti Műszaki Egyetem építőmérnöki karán, vízépítő mérnöki szakon végeztem. Szakmai pályámat a Vas Megyei Víz- és Csatornamű Vállalatnál kezdtem előbb műszaki ellenőrként, majd tervezőként foglalkoztattak. Akkoriban zajlott a megye vízművesítése. Mikor elkezdtem a munkát, még csak 40 településen volt vezetékes ivóvíz, húsz év alatt eljutottunk oda, hogy mind a 216 településen kiépült a rendszer. Ennek a tervezésében vettem részt, azért dolgoztunk, hogy mindenütt biztosított legyen a vízellátás. Akkoriban nem takarékoskodtunk a vízzel, pazarlóan bánt vele a lakosság és az ipar is, hiszen olcsó volt. Ma már tudatosabbak vagyunk, egyrészt azért, mert megdrágult, másrészt szeretném hinni, hogy környezetvédelmi okokból is vigyázunk rá. **1996-ban került a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatósághoz. Mi jellemezte az ottani munkát?** Az igazgatóság akkoriban hatósági feladatokat is ellátott, itt történt a vízjogi engedélyek kiadása, én is ebben vettem részt, víziközmű vonalon dolgoztam. Amikor ez a jogkör elkerült az igazgatóságtól, a beruházások közelébe kerültem. A legnagyobb volumenű munka a Kis-Balaton vízvédelmi rendszer kiépítése volt, amellyel 15 éven át foglalkoztam, szinte végigkísérte az éle-

Nagyon komoly díjnak tartom ezt az elismerést, óriási megtiszteltetés azok közé tartozni, akik kiérdemelték – kezdi a beszélgetést Szimandel Dezső, aki négy évtizeden át dolgozott vízépítő mérnökként, és most, nyugdíjas éve alatt is aktívan dolgozik magántervezőként. A kezdetekre így emlékezik: Minden gyerek szeret a vízzel játszani, medreket kaparunk a homokba, elengedjük, felduzzasztjuk... Én is imádtam, és ez a szeretet meg is maradt. Édesapám agrármérnökként dolgozott, ő adott egyfajta mintát nekem. Mindig real beál-

Szimandel Dezső

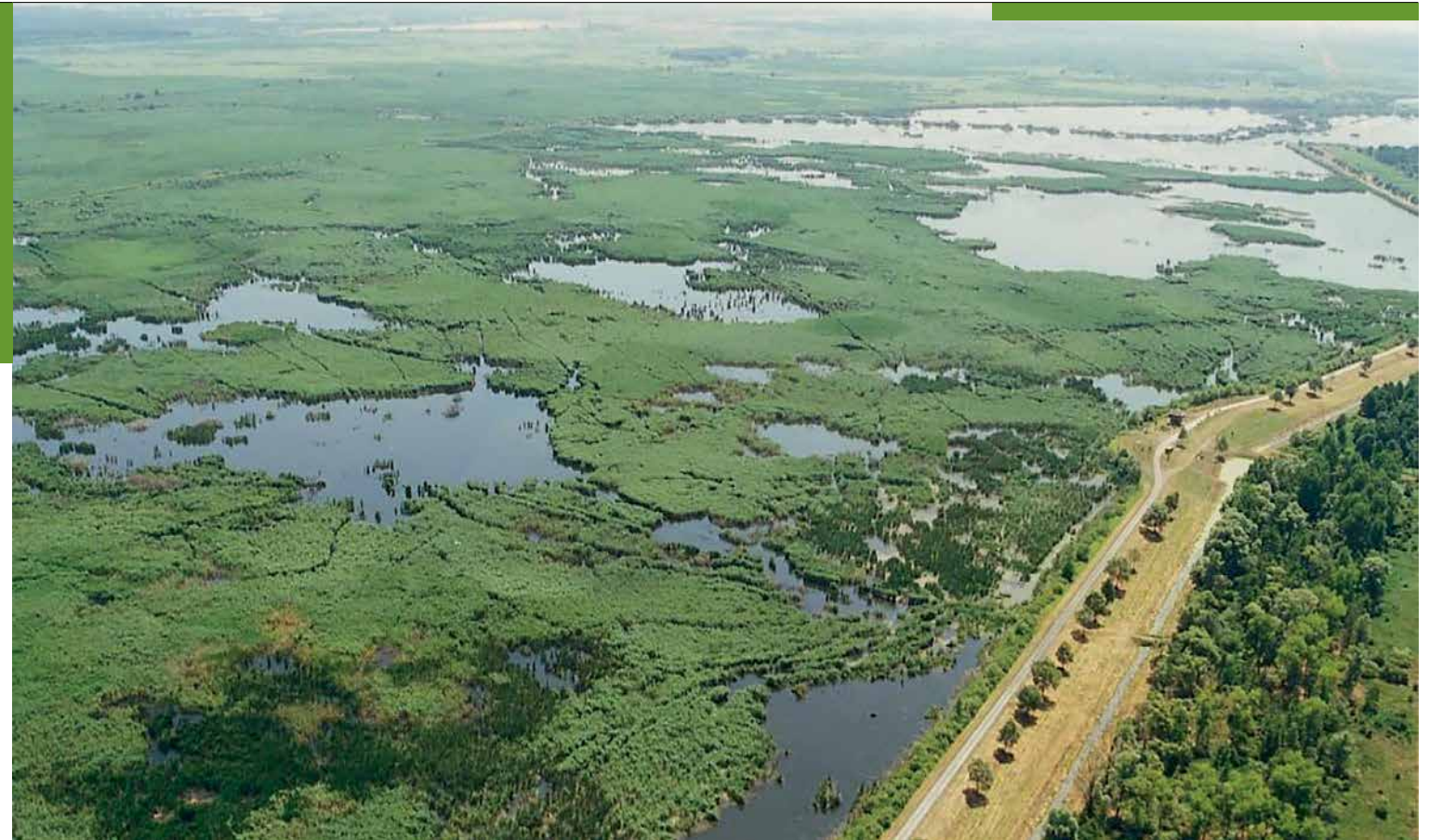
tem. Nagy szerelem is lett, aki járt már ott, könnyedén megértheti, miért. Páratlan szépségű vidék. Szakmailag nagy kihívásnak tartottam, a beruházás célja az volt, hogy megőrizzük a Balaton vízminőségét. Újdonság volt a maga nemében, hiszen ilyen léptékű, természetes víztisztítást végző vízvédelmi rendszer sehol a világon nincs. Hosszan elhúzódó, nagy értékű fejlesztés volt, a munkálatokat körületekintően, a természettel összhangban kellett végezni, az élőhelyek megóvásával, rekonstrukciójával, a

Zsombékos

Zsili a Kis-Balatonnál

Kis-Balaton madártávlatból

növényvilág minimális átalakítása mellett. Sok vitám volt a természetvédekkel, de úgy érzem, megfelelő kompromisszumos megoldásra jutottunk. Meg tudtuk őrizni a természeti értéket, miközben a vízvédelmi feladatok is maradéktalanul teljesülnek.

Mire törekedett a munkája során?

Amiben hiszünk, amit tanultunk, azt soha nem szabad feladni. A pontosság, a megbízhatóság voltak a fő elveim, és mindig egészséges kompromisszum kialakítására törekedtem. Vallom, hogy ha nem tudunk nagy lépésekkel haladni, akkor kis lépéseket kell tenni, az is jobb annál, mint ha egy helyben toporognánk. Ahogy a köl-

tő mondja: „dolgozni csak pontosan, szépen...”. És nem kapkodva. Az a mai kornak az egyik nagy problémája, hogy időhiányban szenvedünk, pedig közhely, de igaz, a jó munkához idő kell. A kapkodásnak később isszuk meg a levét. Minden munkára rá kell szánni azt az időt, amit megkíván.

Mivel foglalkozkodik mostanában?

Kiseb tervezési feladatokat csinállok az otthoni irodában. Olyasmit vállalom, amit egyedül el tudok végezni. Ezzel frissen tartom az agyamat is. Mert ha az ember leül, elzsibbad a lába, ez az aggyal is így van. Rohanni már nem kell, de sétálni azért még igen. Néha visszajárok a vízügyi

igazgatóságra, tartom a kapcsolatot a kollégákkal. Megalakulása óta részt veszek a mérnöki kamara munkájában, elnökségi tag vagyok, vezetem a Vízépítési és Vízgazdálkodási Szakcsoportot, és az országos kamara vízépítési és vízgazdálkodási tagozat elnökségének munkájában is részt veszek. Szívesen végzem ezt a tevékenységet a kollégákért, a szakmáért, és jó valahova tartozni. Három gyerekem és négy unokám van, velük foglalkozni nagy öröm. Családi házban lakom, nagy telekkel, ezzel is mindig van feladat. Szeretek olvasni, utazni, kirándulni. És ha jut rá idő, évente egyszer-kétszer elmegyek a Kis-Balatonhoz, oda mindig visszahúz a szívem.

Kis-Balaton

Kollégákkal

Híd a Kányavári-szigetre

BEJÁRÁS A HALADÁSBAN

Gombás Mónika

A Vas Megyei Építész Kamara és a Vas Megyei Mérnöki Kamara tagjai vehettek részt azon a stadionbejáráson januárban, amelyet a Haladás Sportkomplexum üzemeltetői első alkalommal szerveztek a szakmának. Csaknem százötvenen hallhatták Dezső Zsigmondnak, a létesítménycsoport statikus tervezőjének előadását, Horváth Gyula Vladimir, a sportkomplexum villamosműszaki ellenőre az épületgépészetet érintő adatokat osztotta meg a látogatókkal.

A fűtőházban lehet szabályozni a pázsit hőmérsékletét is

Horváth Gyula Vladimir előadása

Antal Ádám az egyik csoporttal a fenti bejáratnál

Gyepre lépés

Mérnökök, építészek a szakmai napon

Csúcstechnika

Stadionbejárás nyugati mintára

Különleges enteriőr a szakmával

A fűtőházban

70 ÉVES EGYESÜLET, 20 ÉVES KONFERENCIA

Tóthné Temesi Kinga
okl. építőmérnök

Kettős jubileumi hangulat hatotta át a 2019. évi Közlekedésfejlesztési és Beruházási konferenciát: 70 éves a KTE Közlekedéstudományi Egyesület, és huszadik alkalommal adott otthont Bükfürdő a konferenciának.

Dr. Fónagy János nemzeti vagyonnal kapcsolatos parlamenti ügyekért felelős államtitkár, a KTE elnöke vezérelőadásában a vasút meghatározó szerepén alapuló egységes szemléletű közösségi közlekedés érdekében tett stratégiai elképzelésekről és feladatokról adott számot. Nagyobb kitekintésben szó esett a nemzetközi kapcsolatok fejlesztéséről, a Bécs-Budapest vasúti összeköttetés gyorsításáról, a gyorsvasúti elképzelések jelentőségéről (Budapest – Belgrád vasútvonal fejlesztése, V4 országok Budapest – Pozsony – Prága – Varsó gyorsvasúti összeköttetése).

A közösségi közlekedés előnyei különösen az elővárosi közlekedésben mérhetők le az egyidejű nagytömegű utazási igényeinek kiszolgálásával, hiszen a közúti kapacitások – legfőképpen városi övezetben – nem bővíthetők minden határon túl. Prioritást élvez ezért a távolsági utazásokban (120 km felett) és Budapest elővárosában a kötőpályás közlekedés előnyben részesítése. Kiemelt cél a közösségi közlekedés versenyképességének megteremtése az egyéni közlekedéssel szemben. Ennek eszközei az ütemes menetrend, a megfelelő járatsűrűség, jó infrastruktúra, megbízható menetrend. A személyszállítás – amennyiben az megfelelő módon szolgálja az alapvető eljutási igényeket – hozzájárul a magyar vidék életkörülményeinek javításához, a vidék megtartó erejéhez.

A további szakmai előadások előtt Mayer Ferenc nyugalmazott vasútigazgató, a konferencia életre hívásának egykori alapítója méltatta a jubiláló egyesületet és a konferenciát. A köszöntő teljes terjedelmében olvasható a Vas Megyei Mérnöki Kamara honlapján.

A konferencia további előadásai részletes betekintést nyújtottak az országban az előkészítés alatt álló, és folyamatban lévő vasúti és közúti beruházásokról, a MÁV csoport és a GYSEV Zrt. fejlesztési céljairól, az autóbusszok szolgáltatások aktualitásairól, számos új technológiát felsorakoztató gyakorlati tapasztalatról, fejlesztési lehetőségről. A konferencia az elhangzottak összefoglalásaként ajánlásokat fogalmazott meg, melyeket a KTE továbbít hasznosításra és megfontolásra az illetékes döntéshozók felé. Az előadások felkerültek a KTE honlapjára (<http://ktenet.hu/esemenynaptar.php?view=detail&id=550>).

A konferencia előnapján – immár a hagyományokhoz igazodva – tartotta meg 235 résztvevővel kötelező szakmai továbbképzését a Vas Megyei Mérnöki Kamara Közlekedési Szakcsoportja.

Plenáris ülés

dr. Fónagy János

Az elnöki asztal dr. Fónagy János előadása közben

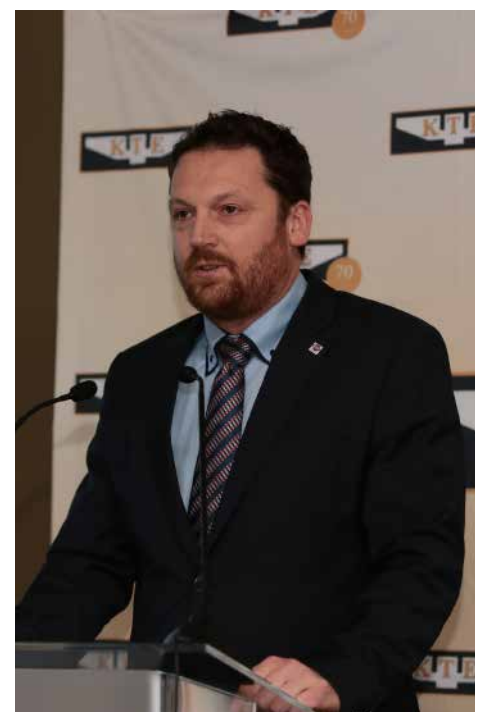
dr. Mosóczi László

A KTE elnöke és főtitkára munka közben

Közel négyszázan vettek részt a konferencián

Horváth Róbert

Készülnek az ajánlások

KŐSZEGI BORVIDÉK

- A SZŐLŐ JÖVÉSNEK KÖNYVE

Stampf Ervin
okl. építészmérnök

Egész Európában egyedülálló az a több, mint 270 éves könyv, melybe Kőszegen minden évben – 1740 óta –, április hónap 24-én, Sárkányölő Szent György napján berajzolják a legjobb kőszegi dűlőkből kiválogatott szőlőhajtásokat. Hagyománnyá vált a bejegyzés, amely a szöveges leírás mellett rajzon is bemutatja a vesszőket, rügyeiket.

A könyv így kezdődik: „Ahogy eleink is jegyezték, úgy, mi is vezetjük ezt a könyvet.” – arra utal, hogy valószínűleg korábbi nyilvántartott évjáratok is lehettek már, melyek elkallódhattak, 1632-ből vannak írásos emlékek arról, hogy a hegymesterek a tisztújításkor „jövésüket” hozták be a szőlőhegyről.

A hajtásokat legtöbbször a könyv szerint a Meszes-völgy (Kalchgraber), a Király-völgy (König), a Kapaszkodó (Steiger), a Római-domb

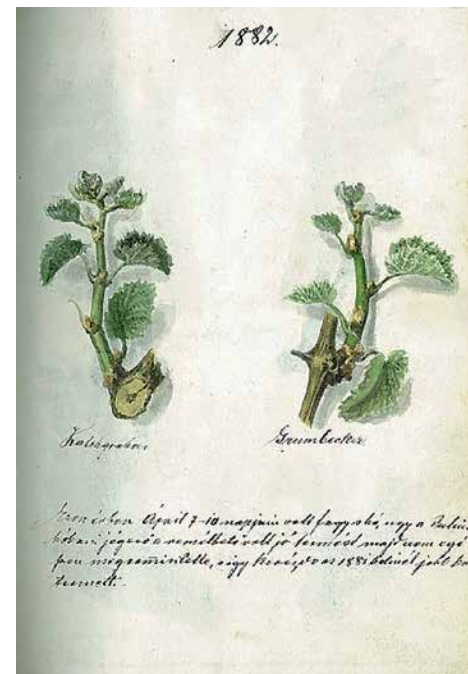
(Römer), az Alsófigyelő (Wachtelsack), a Lócserélő (Roßtaucher), a Hideg-völgy (Eisrubel) és a Hosszú lövészárók (Langer Schützen-graben) dűlőkből hozták a hegymesterek.

A magisztrátusnak ünnepélyes keretek között bemutatott szőlőhajtásokat a hegybíró nyújtotta át a polgármesternek, majd ő továbbadta azokat a festőművészeknek, aki kezdetben ceruzarajzokat készített, később színes, valószínű festményekkel gazdagította a könyv

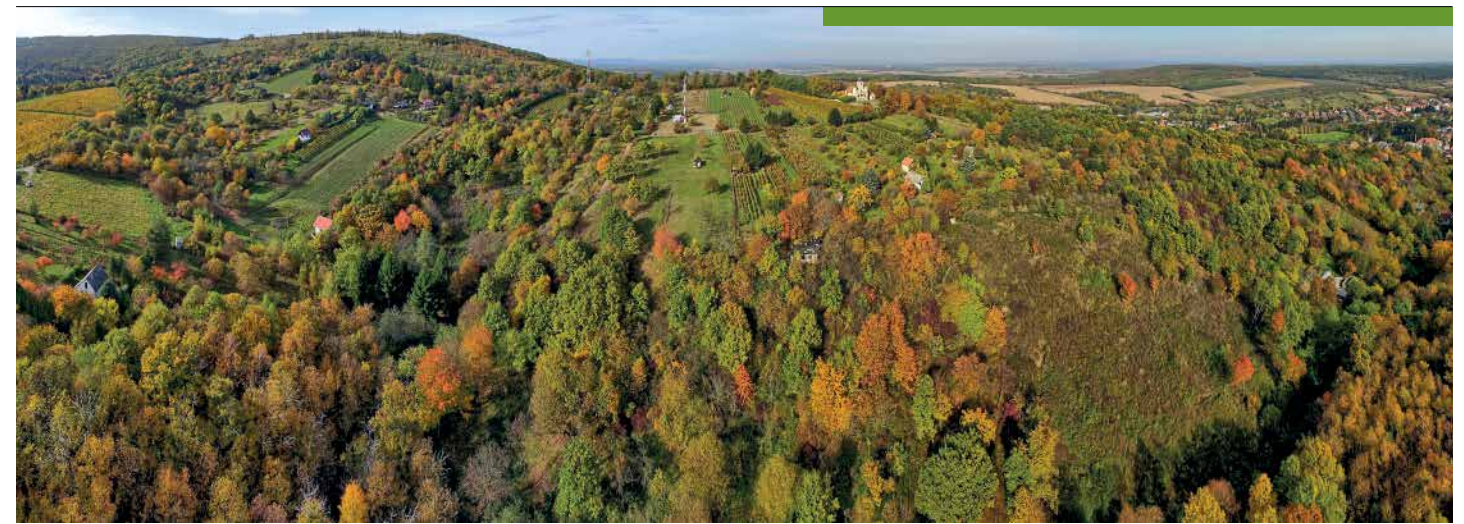
lapjait. (Hozzáfűzte, hogy a hajtás a város melyik dombjáról származik, milyen szőlőfajtát mutat be). Az évben további két alkalommal – Szent Lőrinc-napon (augusztus 10-én), amikor a szőlőpásztorokat fogadták fel, valamint Szent Orsolya-napon (október 21-én), amikor Kőszeg városában megkezdődött a hivatalos szüret – egészítették ki a termés mennyiségének és minőségének jellemzésével a feljegyzést. Ha a könyv tartalmát összeolvassuk

Bejegyezték, hogy a hajtás a város melyik dombjáról származik

Április 24-én, augusztus 10-én és október 21-én írtak be

a város egyéb jegyzékeivel, például az adóiratokkal, akkor jó áttekintést kaphatunk az éves termésről, időjárásról, minőségről.

A bejegyzett szőlőfajtákat illetően a Szőlő Jövésnek Könyve valóságos kincstár. A könyvből kiviláglik, hogy a fehér borok közül népszerű volt az olaszrizling, a furmint, a saszla és a zöld muskotály, míg a vörös borok közül a burgundi, a kékfrankos és a kövidinka.

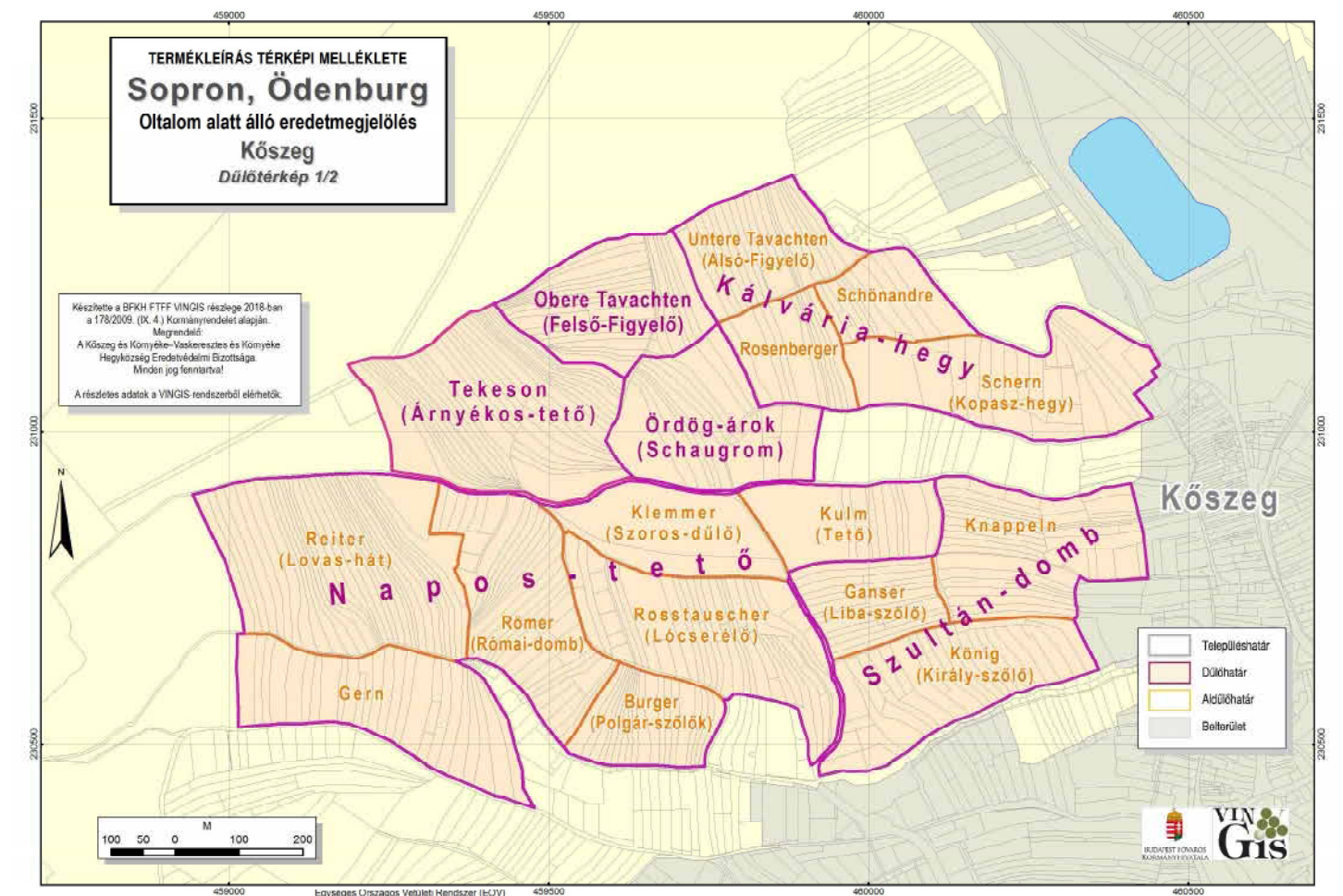
A mai kor kőszegi borászatának a könyv egy olyan kortörténeti dokumentáció, mely egyik alapja lehet a szőlőhegy megújításának, a

kőszegi termőhely alaposabb megismerésén keresztül a kőszegi bor minőségi termesztésének.

A kőszegi borászok arra tesznek kísérletet, hogy a lazább soproni termékleírásokon belül önálló, szigorú kőszegi termékleírást hozzanak létre, ezzel újradefiniálják a kőszegi terroirt (Wikipédia: „A terroir a francia terre, talaj szóból eredeztethető. Amikor terroir-ról beszélünk, nem csak egyszerűen a talajról van szó, hanem mindenről, ami azon a talajon megtermett. Vagyis a történelem, a kultúra, a

táj, az emberek, a szőlő, az éghajlat és természetesen a talaj.”)

A termékleírás átgondolása során újra felkerülnek a térképre a Szőlő Jövésnek Könyvében is megnevezésre kerülő történelmi dűlők magyar és német elnevezéssel. Szigorúbbak lesznek a szőlő – és bortermelés szabályai, szűkül azoknak a fajtáknak a köre, amelyekből kőszegi bor készíthető. A könyv segít abban, hogy a borászok a termőhelyre fókuszálva olyan borokat készítsenek, amelyek erre, csak erre a tájra jellemzőek!

Kőszegi dűlők térképe

A NYUGATI VIZEI: ELSŐ SZÁM

dr. Engi Zsuzsanna
okl. vízépitőmérnök, osztályvezető

A víz világnapjára egy hiánypótló kiadványt készített a szombathelyi székhelyű Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság. Hosszú évek kihagyása után, immár nem Vízhang néven, egy lelkes szerkesztőcsapat összeállította a Nyugat Vizei című online elérhető újságot. Ahogy Gaál Róbert, a Vízügyi Igazgatóság igazgatója fogalmaz köszöntőjében: „Természetesen nem várjuk, hogy a cikkírók Babits, Ady vagy Kosztolányi nyomába lépjenek, viszont az érdekes, szakmai cikkek megjelenésének örülni fogunk... Az újság fontosságát abban is látom, hogy ebben a formában tudjuk megörökíteni, az utókor számára ledokumentálni a munkáinkat, tevékenységünket, eseményeinket.”

Lapozza fel számítógépén vagy okostelefonján, és már olvashatja is a híreket, újdonságokat a Vízügyi Igazgatóságon folyamatban levő munkákról! Emberi beszélgetésekből ismerheti meg azokat a mérnököket, akik számos árvíz során álltak helyt anélkül, hogy hatalmas hírvérés követte volna tevékenységüket. A Nyugat Vizei olyan aktuális témákkal foglalkozik, amelyek mindenki számára érdekesek, és nem csak a szűk mérnöki réteghez szól.

Olvasson bele az 1. számba: A mérnök is ember, akinek életútját mérföldkövek, sőt, Nádor István nyugalmazott igazgató szerint mérföldsziklák jelzik, szakmai életútját sok körülmény befolyásolhatja, de a vizek iránti szerelme töretlen és korlátlan.

Természetesnek tartjuk, hogy élő környezet vesz körül bennünket, bosszankodunk, ha a víz előnti a kertünket, hűledezünk, ha arról ad hírt a média, hogy már megint szemetesek a vízpartok, és csóváljuk a fejünket, ha a hódok által megrágott fák képeit látjuk a hírekben. A Nyugat Vizeiben ezért a szakemberek felváltották, hogy bemutatják folyóink történelmét, a mederelvándorlások okait, és arról is írnak, hogyan valósult meg a régmúltban és napjainkban a folyó és az ember együttélése. A lista hosszú, a bemutatást Baráth Zsolt kezdi a Rábával, de ha türelmes az olvasó, előbb-utóbb a többi vízfolyást is megismeri majd.

A tavalyi év nyara zivatarokkal kezdődött. Talán emlékszik még a kedves Olvasó a Vadása-tónál

Mesélő

kialakult helyzetre. A nyári heves esőzések hatására rendkívüli villámárvizek alakultak ki számos, nyugat-dunántúli kisebb vízfolyáson. Ahhoz, hogy tanuljunk a múlt történeteiből, ki kell értékelnünk az eredményeket. Somogyi Péter és Nagy Katalin bemutatják 2018. év hidrológiai eseményeit.

Köztünk élt, tanított bennünket, példát mutatott nekünk a Mér-

A szerkesztő csapat

nők úr, akinek nevét ma a Laki-zsilip viseli a Kis-Balatonon. Öt hosszú éve már, hogy nincs közöttünk Laki István, a Keszthelyi Üzemmérnökség vezetője, aki nem csak számos árvízi védekezés irányításában vett részt, de neve a vörösiszap katasztrófa során is az elsőként védekezésre kivezényelték között szerepelt.

A Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer egyes részei szabadon látogathatók. Madár- és állat-

világának, növénytársulásainak megfigyelése, fotózása páratlan élményt nyújt kicsinek és nagyoknak. Látogassák meg és készítsenek fotókat! A pályázat megnyílt!

A Nyugat Vizei negyedévente jelenik meg, már készülnek a következő szám cikkei. A kiadvány elérhető az alábbi címen: <http://www.nyuduvizig.hu/index.php/sajto/hirek/322-megjelent-a-nyugat-vizei-cimu-uj-kiadvanyunk>

Majthényi László és Nádor István

Emléktábla a Kis-Balatonon

Laki István

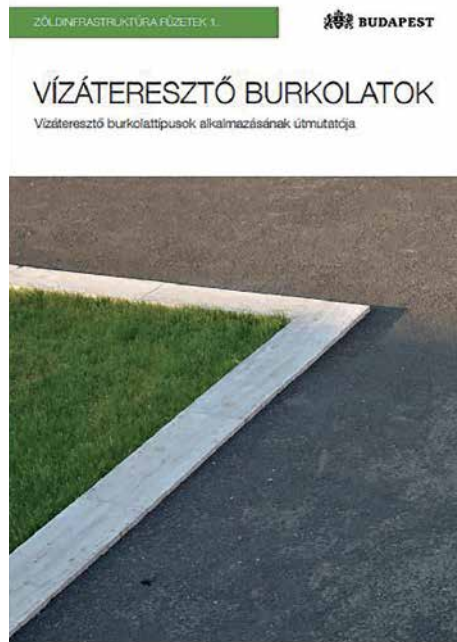

ZÖLDINFRASTRUKTÚRA FÜZETEK

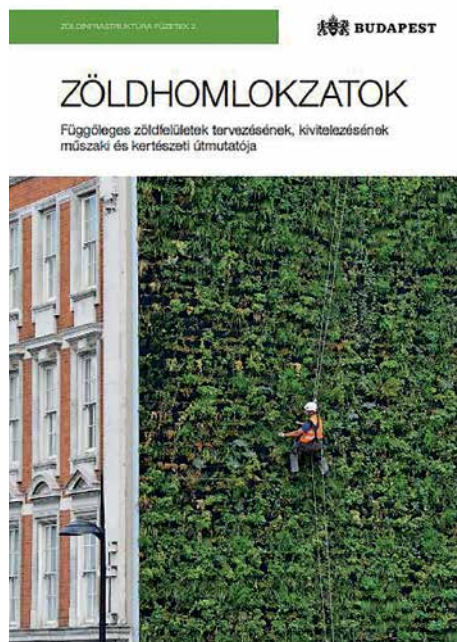
Pintér Gábor

okl. táj- és kertépítésmérnök

Tájépítésként szeretném minden építéssel foglalkozó kolléga figyelmébe ajánlani a Budapest Főváros Önkormányzata megrendelésére készült kiadványokat, amelyek a szakemberek, döntéshozók munkáját és a városlakók tájékoztatását kívánják segíteni. Bemutatják a zöldinfrastruktúra fejlesztések komplex eszközrendszerét a hazai és nemzetközi, jó gyakorlatok révén.

rás keretében megvalósítható a közművel sűrűn ellátott területeken is a fatelepítés. Ezt kiadványt is a LéptékTerv Tájépítész Iroda jegyzi, felelős szerkesztője Szakács Barnabás. A füzetek a <http://budapest.hu/Lapok/Kiemelt-fejlesztési-célok-kézikönyvek.aspx> oldalról ingye-

nesen letölthetők. A következő lapszámokban néhány megvalósult példát szeretnénk bemutatni a megyénkben megvalósult olyan fejlesztésekről, melyek akár szemléletükben, akár az alkalmazott technológiákban, műszaki megoldásokban a kiadványok megközelítése szerint készültek.

A KÖZLEKEDÉSI KULTÚRA NAPJA

Tóthné Temesi Kinga

okl. építőmérnök

Az idei év mottója: „TÁRSÁK A KÖZLEKEDÉSBEN, A KÖZLEKEDÉSÉRT, úton, vízen, sínen, levegőben.”

A Vas Megyei Mérnöki Kamara a KTE Vas Megyei Területi Szervezetével közös szervezésben ezévből is két eseménnyel csatlakozik az országos eseményekhez. Május 9-én, csütörtökön a MUSTRA rendezvénysorozat részeként, ahol a fő téma Vas megye közlekedésbiztonsági helyzete lesz, valamint az esemény napján május 11-én, szombaton a szervezők Szombathely Főterén

terveznek játékos szabadtéri közlekedésbiztonsági akciót. Az események nyitottak minden érdeklődő számára. A pontos időpontok és helyszínek a rendezvényeket megelőzően a Vas Megyei Mérnöki Kamara honlapján lesznek elérhetőek, illetve további részletes információk a <http://www.akozelekedesikulturarnapja.hu/> honlapról tölthetők le.

KIS-BALATONI TANULMÁNYÚT

Időpont: május 11. szombat

Indulás: 7.30 órakor autóbusszal a kamara elől

1. program: Zalakáros – a gyógyfürdő folyamatban lévő fejlesztési munkáinak bejárása
2. program: Zalamerenye – az eredeti tervek alapján felújított Pálos vizimalom megtekintése
3. program: Zalavár – a Kis-Balaton bemutató-ház megtekintése

A Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság munkatársa és Déri Lajos tart előadást a Kis-Balaton vízvédelmi rendszerének építéséről, funkciójáról, működéséről

Az igazgatóság által működtetett Kis-Balaton bemutató-ház kiállításainak megtekintése.

4. program: Kis-Balaton – a vízvédelmi rendszer zárt területének bejárása, műszaki létesítményeinek helyszíni megtekintése autóbusszal
5. program: késői ebéd/korai vacsora a Kis-Balatonon a vízügyi igazgatóság támogatásával

Hazaérkezés: estefele

Zalakáros

Kis-Balaton

Pálos vizimalom

Vízvédelmi rendszer

TÉR ■ a Vas Megyei Mérnöki Kamara lapja ■ Megjelenés: kéthavonta digitálisan ■ Az újságban megjelenő adatok valóságtartalmáért a kiadó nem vállal felelősséget.

■ Főszerkesztő: Gombás Mónika ■ A szerkesztőbizottság elnöke: Tóthné Temesi Kinga ■ A szerkesztőbizottság tagjai: Czup Attila, dr. Engi Zsuzsanna, Horváth Gyula, Vladimir, Nádor István, Tóthné Temesi Kinga ■ Arculattervezés: Yellow Design ■ Tördelés: Dpix Kft. ■ Hirdetésfelvétel: Vas Megyei Mérnöki Kamara (9700 Szombathely, 11-es Huszár út 40. tel: +36 94 342 120, mobil: +36 70 269 0010, info@vasimmk.hu, titkar@vasimmk.hu) ■ Kiadja: Vas Megyei Mérnöki Kamara ■ Felelős kiadó: Nádor István, a Vas Megyei Mérnöki Kamara elnöke ■ Címlapon: Haladás Sportkomplexum (Fotó: Nagy Jácint) ■ Hátsó borítón: Az egykori Haladás-pálya (Fotó: archív)

